

Lausunto maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista

Lausunnon antaja

Eläinten hyvinvointikeskus

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Lakiluonnoksessa on useita eläinten hyvinvointia edistäviä tai eläinten hyvinvoinnin heikkenemisen riskiä vähentäviä uudistuksia verrattuna voimassa olevaan eläinsuojelulakiin. Luonnoksessa ehdotettuja hyvinvointia edistäviä uudistuksia ovat esimerkiksi velvoite lievittää eläimen kipua kivuliaan toimenpiteen yhteydessä, sekä mahdollisuus aiempaa tiukemmin puuttua lainsäädännön keinoin eläinjalostuksen hyvinvointihaittoihin. Viranomaisten paremmat mahdollisuudet edistää eläinten hyvinvointia tasapuolisesti koko Suomessa riippuvat jatkossa olennaisesti siitä, miten maakunnat tulevat hoitamaan vastuunsa eläinten hyvinvoinnista.

Eläinten käyttäytymistarpeiden korostaminen on uuden lakiluonnoksen tärkeimpiä uudistuksia. Käyttäytymistarpeiden toteuttamiseen liittyy myös eräs suurimmista ristiriidoista lain tarkoituksen ja käytännön välillä, nimittäin eläimen pitkäaikaisen kytkettynä pitämisen ja liikkumisen rajoittamisen poikkeukset. Emakkojen ja ensikkojen pito liikkumista rajoittavissa porsitushäkeissä sekä maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen pito kytkettyinä parsinavetoissa rajoittavat tutkitusti eläinten olennaisia käyttäytymistarpeita, kuten tarvetta rakentaa pesä ja liikkua. Tarpeiden patoutuminen heikentää eläimen hyvinvointia.

Vaatus ihmissen hoidossa olevien nisäkkäiden ja lintujen olennaisen fysiologisen tarpeen eli veden tarpeen tyydyttämisestä jää lakiluonnoksessa puutteelliseksi, sillä jatkuvaa veden saantia ei nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa vaadittaisi. Tämä puute lisää eläinten hyvinvoinnin heikentymisen riskiä. Vaatus jatkuvasta vedensaannista nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa tulee saada uuteen lakiin. Mahdollisista poikkeuksista velvoitteeseen voitaisiin säätää asetustasolla eläimen lajin, iän, elämänvaiheen ja kunnan mukaan niin, että juomavettä tai muuta juotavaa olisi oltava joko jatkuvasti saatavilla tai sitä tulisi antaa eläimelle säännöllisin väliajoin. Jatkuva vedensaanti voi ennaltaehkäistä eläimen hyvinvoinnin heikkenemistä, esimerkiksi eläimen sairastuessa tai imettäessä, jolloin sen veden tarve voi olla normaalia suurempi.

Lakiluonnos vastannee melko hyvin suomalaisessa yhteiskunnassa parhaillaan vallitsevaa käsitystä siitä, miten eläinten hyvinvointia voidaan edistää. Eläinsuhteemme on kuitenkin vahvassa muutoksessa. Tutkimustieto eläinten tarpeista lisääntyy. Lemmikkieläimet koetaan perheenjäseniksi ja niiden hyvinvointiin panostetaan yhä enemmän. Muutoksen myötä riski

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

eläinten hyvinvoinnin heikentymiseen voi kasvaa, mutta nähtävissä on myös hyvinvoinnin edistymisen mahdollisuuksia.

Perusteluihin lain yleisistä periaatteista ja tarkoituksesta sisältyy laaja pohdinta eläimen yhteiskunnallisesta asemasta, ihmisen vastuusta ja eläimen itseisarvosta. Käsitys eläimen itseisarvosta, erotuksena pelkästä väline- tai aineellisesta arvosta, esitetään keskeisenä eläinten kunnioittamisen ja hyvän kohtelun perusteena, mutta mainintaa eläimen itseisarvosta ei ole sisällytetty lakitekstiin eikä määritelmän pois jättämistä perustella. Eläimen itseisarvon käsite on etiikassa hyvin tunnettu ja määritelty, ja se on sisällytetty mm. Norjan ja Hollannin eläinsuojelulakeihin. Eläinten hyvinvointiin liittyvien päätösten taustalla on tehtävä monenlaisia tarkasteluja, joista esille nousevat käytännön syistä usein taloudellisten vaikutusten tarkastelut. Rinnalle tarvitaan eettistä ja yhteiskunnallista tarkastelua.

Eettisessä keskustelussa eläimen itseisarvolla on merkitystä esimerkiksi tilanteissa, joissa on punnittava eläimen ja ihmisen etuja esimerkiksi eläinjalostuksessa (eläimen terveys versus tuottavuus tai rodulta vaadittavat piirteet). Eläimen itseisarvon tunnistaminen tarkoittaa moraalisen aseman antamista eläimelle. Kuten perusteluissa todetaan, sen tunnistaminen ei saman tien muuta esimerkiksi eläimen oikeudellista asemaa tai kiellä eläimille tehtäviä toimenpiteitä. Eläinten hyvinvoinnin ja suojelun säädökset ja toimenpiteet ovat aikaan, paikkaan ja kustannuksiin sidottuja, mutta niiden suunnittelua ja toteuttamista tulisi aina tarkastella myös perustavien eettisten käsitteiden ja periaatteiden valossa.

Suomi on osa globaalia taloutta. Kotimaan markkinamme ovat pienet, mutta eläintuotteidemme vientinäkömät ovat viime vuosina parantuneet. Eläinten hyvinvointi osana tuotteen laatua on korostunut. Suomen valtti kansainvälisessä kilpailussa on tuotteen laatu. Mikäli laissa eläinten hyvinvoinnista ilmaistaisiin selkeästi tahto luopua tulevaisuudessa (siirtymäsäädöksiin) porsitushäkeistä ja parsinavetoista, kuten esitetään luovuttavaksi muiden kuin maidontuotantoon käytettävien lehmien ja hiehojen parsikasvatuksesta sekä emakkojen ja ensikkojen tiineytshäkeistä, olisi se selkeä viesti siitä, että Suomella on hyvän eläinterveyden lisäksi tavoite pysyä mukana kansainvälisessä laadukkaiden eläintuotteiden kilpailussa kaikkien eläimen hyvinvoinnin osa-alueiden (terveys, ruokinta, elinolosuhteet ja käyttäytyminen) osalta.

Tuotannollisessa toiminnassa eläinten hyvinvointiin liittyvät ratkaisut joudutaan asettamaan taloudellisten mahdollisuuksien rajoittamiin puitteisiin, koska tuotantoeläinten olemassaolo perustuu taloudelliseen toimintaan. Kansainvälisessä kilpailussa tuottajat eivät itse voi juurikaan vaikuttaa markkinoilla määräytyviin hintoihin. Siksi tuotteet, joiden tuottamisessa on huomioitu eläinten hyvinvointi, pitäisi saada eriytettyä massatuotteista, jotta ne erottuisivat ja jotta niistä voisi saada paremman hinnan.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

2. Lakiehdotuksen pykälät ja yksityiskohtaiset perustelut

Yleiset säännökset

1 § Lain tarkoitus

Lain tarkoitus, eläinten hyvinvoinnin edistäminen, on kannatettava ja tervetullut uudistus. Hyvinvointia voidaan edistää poistamalla eläimen elämästä negatiivisia asioita, kuten kipua ja kärsimystä (esimerkiksi käyttämällä kivunlievitystä kivuliaissa toimenpiteissä), ja lisäämällä eläimen elämään positiivisia asioita (esimerkiksi eläinlajille ominaisen, mielekkään tekemisen tarjoaminen). Lain tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioittamista. Eläintä ei saisi lopettaa ihmisen viihdyttämiseksi, eläimelle ei saisi tehdä kipua aiheuttavia toimenpiteitä sen ulkonäön muuttamiseksi, eläimen ja ihmisen välinen sukupuoliyhteys tulisi kiellettyksi, eikä eläintä saisi pitää kaupan näyteikkunassa.

On hyvä tunnustaa, että eläimellä on itsessään arvo, joka on riippumaton eläimen arvosta ihmiselle. Lakitekstin terminä itseisarvon käyttäminen on kuitenkin haastavaa, mitä kuvaa se, että lain perusteluissa itseisarvon määritelmää on täytynyt muuttaa sen alkuperäisestä filosofisesta määritelmästä. Itseisarvon määritelmään vaikuttaa, mistä näkökulmasta asiaa käsittelee. Lakitekstissä olisi syytä korostaa eläimen arvoa tämän hetkistä esitystä tarkemmin. Esimerkiksi ”Lain tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua eläimen taloudellisesta tai muusta arvosta riippumatta.”

5 § Määritelmät

Erityisesti *luonnonvarainen eläinlaji; luonnonvarainen eläin*

4) Luonnonvaraisen eläinlajin määritelmän kohdassa kesyeläinlajin määritelmää voisi tarkentaa seuraavalla lisäyksellä: ’...ovat vaikuttaneet lajin ulkonäköön, fysiologiaan, käyttäytymiseen sekä ihmisen ja eläimen väliseen suhteeseen.’

13) Pysyvässä eläinnäyttelyssä lajikirjoksi riittäisivät positiivilistan lajit. Tarvetta pitää pysyvässä eläinnäyttelyssä näytteillä luonnonvaraisia eläimiä on vaikea perustella. On haastavaa järjestää hyvinvoinnin edellytykset luonnonvaraisille eläimille paikassa, jossa eläimet ovat ihmisten nähtävillä.

Koska kyseessä on laki eläinten hyvinvoinnista ja hyvinvoinnin käsite voidaan ymmärtää monella tavalla, olisi eläimen hyvinvoinnin määritelmä syytä lisätä määritelmiin. Laajapohjaiset tuotantoeläinten sekä seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnat ovat määritelleet eläimen hyvinvoinnin seuraavasti: *’Hyvinvointi on eläimen kokemus sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä oloilasta. Käsitteellä eläimen hyvinvointi kuvataan eläimen vointia, joka voi vaihdella hyvästä huonoon. Eläimen hyvinvointiin vaikuttavat sen mahdollisuudet sopeutua ympäristön tapahtumiin ja olosuhteisiin. Jos sopeutuminen ei onnistu, tai aiheuttaa eläimelle jatkuvaa tai voimakasta*

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

stressiä, rasitusta, käytöshäiriöitä tai haittaa terveydelle, eläimen hyvinvointi heikkenee. Eläinten hyvinvointiin voidaan vaikuttaa pito-olosuhteilla, hoidolla, käsittelyllä ja eläinjalostuksella.'

Myös käyttäytymistarve-termi olisi syytä määritellä, samoin kuin itseisarvo-termi, jos se lisätään lakiin.

Termit teurastus, lopetus ja tainnutus voivat olla kansalaisille jossain määrin epäselviä, joten myös nämä olisi hyvä määritellä lain 5 §:ssä.

Määritelmässä voidaan hyödyntää tuotantoeläinten ja seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin sekä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukuntien määritelmiä.

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

7 § Sairaana tai vahingoittuneen eläimen auttaminen

Kolmannen momentin viimeisestä virkkeestä saa vaikutelman, että maakunnan eläinlääkärin vastaanotolle tuotu sairas tai vahingoittunut eläin lähtökohtaisesti lopetetaan. Kolmanteen momenttiin voisi lisätä: "...lopettamisesta, hoitamisesta tai hoitoon lähettämisestä". Pykälässä 60 on määritelty avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan järjestämisestä. Mikäli hoidon tai hoitoon lähettämisen vastuuta ei haluta sisällyttää maakunnan vastuulle, voisi luonnonvaraisen eläimen maakunnan eläinlääkärin vastaanotolle tuonut kansalainen vapaaehtoisesti toimittaa eläimen osavaan hoitoon, mikäli eläinlääkäri arvioi eläimen paranemisen, toipumisen tai kuntoutumisen olevan mahdollista vaarantamatta liikaa eläimen hyvinvointia.

8-10 § Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset

Liite 1: Tuotantoeläiminä pidettävät nisäkkäät ja linnut, sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä pidettävät eläinlajit

Lakitasoinen luettelo eläinlajeista, joita voidaan pitää tuotantoeläiminä tai sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä, niin kutsuttu positiivilista, on hyvä asia. Positiivilista ennaltaehkäisee hyvinvointihaittoja rajoittamalla sellaisten eläinlajien pitoa, joille on vaikeaa järjestää niiden hyvinvointia tukevia olosuhteita ja hoitoa.

11 § Vastuu eläinten hyvinvoinnista

On hyvä, että kansalaisen vastuu on kirjattu lakiin. Julistuksenomainen pykälä velvoittaa moraalisesti ihmisiä ottamaan vastuuta eläinten hyvinvoinnista. Vaikka arjessa monen kansalaisen osalta vastuunotto ei kaikilta osin onnistuisikaan, voidaan monia eläinten

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

hyvinvointiin vaikuttavia asioita ottaa yhteiskunnalliseen keskusteluun myös lainkirjauksen pohjalta. Esimerkiksi vapaa-ajankalastajien kalojen käsittelyn käytännöistä ja liikenteessä loukkaantuneiden eläinten käsittelystä olisi tarpeen keskustella.

Eläinten kohtelu

13 § Kielletty kohtelu

Pykälän toiseen momenttiin ehdotetaan lisättäväksi: ”Eläimen koulutuksessa ja käytössä on otettava huomioon eläimen lajityypillinen käyttäytyminen, osaamistaso...”. Pykälän perusteluihin ehdotetaan lisättäväksi: ”Eläimen koulutuksessa on pyrittävä hyödyntämään positiivista vahvistamista”. Positiivisen vahvistamisen koulutusmenetelmä on tutkitusti tehokas eläinten koulutuksen menetelmä, jossa eläimen mielihyvän tunnetta pyritään lisäämään edistämällä siten lain tarkoitusta, eläimen hyvinvoinnin edistämistä.

Kalkkunoiden lattiamunintaa estävänä välineenä voidaan käyttää sisätiloissa sähköaitoja. Sähköaita voi aiheuttaa eläimille tarpeetonta kipua, eikä sähköaitaa ole lähtökohtaisesti suunniteltu ko. tarkoitukseen. Munintaa on mahdollista ohjata sähköaitojen sijaan paremmalla pesien sijoittelulla, jolloin eläimelle ei aiheuteta tarpeetonta kipua. Asian voi lisätä esimerkkinä pykälän perusteluihin ja huomioida annettaessa asetusta.

14 § Sukupuoliyhteys eläimen kanssa

Kyseessä on lähinnä ihmisen moraalialue koskeva pykälä, joka liittyy eläimen kunnioittamiseen. Pykälällä ei liene suurta vaikutusta eläinten hyvinvoinnin tilaan Suomessa, mutta kieltä ihmisille harjoittaa sukupuoliyhteyttä eläimen kanssa selkeyttää mahdollisia rajatapauksia, joissa on vaikea näyttää toteen, että ihminen on kajotessaan seksuaalisesti eläimeen aiheuttanut tälle hyvinvointihaittaa.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

On hyvä, että eläimelle saa tehdä leikkauksen tai kipua aiheuttavan toimenpiteen vain hyvinvointiperustein. On myös hyvä, että erikseen kielletään sellaiset kipua tai kärsimystä aiheuttavat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on eläimen ulkonäön tai käyttäytymisen muuttaminen. Eläimen kunnioittamista eivät edistä ulkonäön tai käyttäytymisen muuttamiseksi tehdyt kivuliaat toimenpiteet; päinvastoin, niiden voidaan katsoa aiheuttavan eläimelle tarpeetonta kärsimystä. Käytössä on sellaisia eläimelle kipua aiheuttavia ja toisinaan rutiinomaisesti tehtäviä toimenpiteitä, jotka voidaan pykälään perustuen kieltää. Esimerkkeinä mainittakoon koiranpentujen kannuskynsien poistaminen ja porsaiden hampaiden katkaiseminen.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

On hyvä, että vain osaava henkilö voi tehdä eläimelle kipua aiheuttavan toimenpiteen, ja että toimenpiteen yhteydessä on käytettävä kivunlievitystä (poikkeuksena lievä ja hetkellinen kipu tai se, ettei toimenpide ei siedä viivytyksiä). Kivuliaan toimenpiteen yhteydessä annettavaan hoitoon kuuluu sekä toimenpiteen aikainen että sen jälkeinen kipulääkitys. Edellinen tulee lisätä lain perusteluihin.

Luonnoksen mukaan jatkossa tultaisiin vaatimaan, että vasikoiden nupoutuksessa ja porsaiden kastroinnissa käytetään aina kivunlievitystä. Kivunlievityksellä tarkoitetaan luonnoksessa kipulääkitystä, puudutusta tai anestesiaa. Kuten nykyllaissakin, toimenpiteen saisi tehdä vain koulutuksen tai kokemuksen kautta siihen pätevöitynyt henkilö. Kivunlievityksen tarkemmista vaatimuksista eri toimenpiteiden yhteydessä on tarkoitus myöhemmin säätää asetustasolla. Vasikoiden nupoutuksen osalta asianmukainen kivunhoito tarkoittaisi sekä eläimen rauhoitusta, paikallispuudutusta että tulehduskipulääkitystä. Lain perusteluihin tulee vasikan nupoutuskivun hoidon tapaan lisätä myös kilin nupoutuskivun hoito.

Porsaiden kastroatiossa edellytettäisiin lakiluonnoksen mukaan vain tulehduskipulääkitystä toimenpiteen yhteydessä. Tulehduskipulääkitys ei poista kastroatiotoimenpiteen aikaista kipua. Kunnolliseen kivunpoistoon tarvitaan lisäksi paikallispuudutus. Veitsellä tehty viilto karjuporsaan ihoon kiveksien kohdalle, kivesten esiin ottaminen ja siemenjohtimien leikkaaminen on porsaalle kivulias toimenpide. Toimenpiteen aikaista kipua voidaan lievittää puuduttamalla. Ruotsin lainsäädännössä vaaditaan porsaiden kastroatiotoimenpiteen aikaisen kivun hoitoa paikallispuudutuksella. Puudutteen vaatiminen porsaiden kastroatiossa kipulääkityksen lisäksi olisi uuden lain linjauksen mukaista eläimen suojelemista eläimen hyvinvoinnille aiheutetulta haitalta. Niin kastroatio- kuin nupoutuskipukin kestää tutkimusten mukaan useita päiviä. Siksi on toivottavaa, että tutkimusten tulokset kivun kestosta huomioidaan myös laadittaessa tarkempia säädöksiä kivunlievityksen kestosta. Kunnollinen kivunhoito tulee vaatia myös mm. pässikaritsojen ja pukkikilien kastroation yhteydessä. Porohirvaita kastroidaan ilman kivunlievitystä. Porohirvaiden kastroatiokivun hoitoa tai kastroatiosta luopumisen mahdollisuutta tulee selvittää/tutkia.

Kaikkiaan lakiluonnoksessa on eläimille tehtävien kivuliaiden toimenpiteiden suhteen edistystä voimassaolevaan lakiin verrattuna, vaikka nykystandardien mukaan toimivilla tuotantotiloilla tämä ei enää aiheutakaan käytännön muutoksia. Voidaan kuitenkin perustellusti kysyä, ovatko esitetyt edistysaskeleet riittäviä tarpeettoman kivun aiheuttamisen kiellon osalta. Eläimen kipu on hyvinvoinnin näkökulmasta tarpeetonta silloin, kun sitä on mahdollista lääkitä ja hoitaa.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

Eläinten hoito

21 § Hoidon yleiset vaatimukset

Lakiluonnoksen mukaan eläimiä on hoidettava mahdollistaen niille liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään tai muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita. Tarkoituksena on turvata eläimen fyysinen ja psyykinen hyvinvointi.

Eläimen pysyvän pitopaikan olisi oltava sopiva yllämainittujen käyttäytymistarpeiden tyydyttämisen. Esimerkiksi sosiaalisen käyttäytymisen tarpeet eivät toteudu, jos laumaeläintä, kuten hevosta, pidetään ilman lajitoverin seuraa. Eläintä ei saisi pysyvässä pitopaikassa pitää jatkuvasti paikalleen kytkettynä eikä sen liikkumista saisi jatkuvasti rajoittaa kääntymisen estävillä rakenteilla.

Olennaisia sisäsyntyisiä käyttäytymistarpeita ovat 21 §:n ensimmäisessä momentissa mainitun lisäksi esimerkiksi syömiseen, synnytykseen ja jälkeläisten hoitoon liittyvät tarpeet. Nämä on syytä lisätä olennaisten käyttäytymistarpeiden luetteloon. Jälkeläisten vieroitustiästä tulee voida säätää asetuksissa.

”Ravinnon etsintä” ei terminä kuvaa tyhjentävästi esimerkiksi sitä, että hevosten, nautojen ja lampaiden hyvinvoinnin edellytyksenä on karkearehun syöminen. Lisäksi leikkikäyttäytyminen etenkin nuorille eläimille olennaisena käyttäytymistarpeena tulee avata lain perusteluissa.

Tutkimustieto eläimille olennaisista käyttäytymistarpeista lisääntyy koko ajan. Tämän vuoksi olennaisten käyttäytymistarpeiden luetteloa pitäisi olla mahdollista täydentää tarvittaessa asetuksella. Nautojen lepokäyttäytymisestä on olemassa korkeatasoista kotimaista tutkimusta, jota on syytä hyödyntää lain perusteluissa. Tarhattujen supikoirien tarpeista saadaan parhaillaan uutta kotimaista tutkimustietoa, jota tulee niin ikään hyödyntää turkiseläinten hoidon lakisääteisissä vaatimuksissa. Toivottavaa on, että kesken jätettyä turkiseläinten suojelun asetuksen uudistusta jatketaan pikimmiten uuden tutkimustiedon perusteella ja eläinten hyvinvointilakiluonnoksen linjauksiin perustuen.

Eläimen käyttäytymistarpeiden korostaminen on lakiluonnoksen tärkeimpiä parannuksia voimassaolevaan eläinsuojelulakiin nähden. Mahdollisuus toteuttaa luontaisia käyttäytymistarpeita on olennainen osa eläimen hyvinvointia. Käyttäytymistarpeella tarkoitetaan eläimen normaalin kehittymisen sekä fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi välttämätöntä käyttäytymistä ([Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta](#), 2014). Vaatimus eläimen mahdollisuudesta tiettyjen olennaisten käyttäytymistarpeiden toteuttamiseen onkin kirjattu useaan kohtaan eläinten hyvinvointilain luonnoksessa.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

Käyttäytyminen liittyy kaikkiin eläimen elämälle välttämättömiin toimintoihin. Liikkumalla eläin pääsee ravinnon ja veden ääreen, sopivalle lepopaikalle, lajitovereiden seuraan jne. Liikkuminen on myös itsessään tärkeää. Liikkumisen tarve patoutuu, jos mahdollisuus liikkumiseen evätään, ja purkautuu, kun eläin saa mahdollisuuden liikkumiseen. Ihmisen hoidossa olevien eläinten käyttäytymistarpeista on jonkin verran tutkimustietoa, vaikkakin lisää tarvitaan. Hyvin tunnettu ja paljon tutkittu käyttäytymistarve on emakon tarve rakentaa porsimispesä ennen porsimista. Emakon pesänrakennustarve on kiistaton, hormonien laukaisema tarve. Emakolla on koko sen tuotantokiertoa ajatellen suurin tarve liikkua juuri pesänrakennuksen aikaan.

Eläimen tarve käyttäytyä tietyllä tavalla on olemassa riippumatta siitä, onko käyttäytyminen eläimen elinympäristössä mahdollista, ja pääseekö eläin toteuttamaan käyttäytymistä. Emakko siis pyrkii rakentamaan porsimispesän ennen porsimista, oli siihen mahdollisuutta tai ei. Lemmikkikissa saalistaa, ja jos hiirten pyynti ei ole mahdollista, kissa voi saalistaa vaikka ihmisvarpaita tai tarkoitukseen varattua lelua. Jos olennaisen käyttäytymistarpeen toteuttaminen ei ole mahdollista, eläin voi turhautua ja stressaantua. Käyttäytymistarpeen patoutuminen voi aiheuttaa eläimelle terveysongelmia tai haitallisia käyttäytymismuutoksia.

Lakiluonnokseen kirjattu eläinten hoito mahdollistaen niille liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään tai muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeita on hyvä asia. Listaun tulee lisätä myös syömiseen, synnytykseen ja jälkeläisten hoitoon liittyvät tarpeet. On myös hyvä, että eläintä ei saisi pysyvässä pitopaikassa pitää jatkuvasti paikalleen kytkettynä eikä sen liikkumista jatkuvasti rajoittaa kääntymisen estävillä rakenteilla.

Lakiluonnoksen mukaan lehmien, hiehojen, emakoiden ja ensikoiden liikkumisen tarvetta, eläinten olennaisia ja niin tutkimuksen kuin käytännön todentamia käyttäytymistarpeita saisi kuitenkin yhä pitkäaikaisesti rajoittaa pitämällä jatkossakin lypsylehmiä ja maidontuotantoa varten pidettäviä hiehoja kytkettynä parsinavetassa ja emakoita ja ensikoita liikkumista rajoittavissa porsitushäkeissä. Näiden eläinten liikkumisen rajoittaminen ei edistä eläinten hyvinvointia ja on siten ristiriidassa lakiluonnoksen tarkoituksen kanssa.

Syyt emakoiden, ensikoiden, lehmien ja hiehojen olennaisten käyttäytymistarpeiden rajoittamiseen ovat tuotannollisia ja taloudellisia. Toisin kuin häkissä porsiva, vapaana porsiva emakko pystyy karsinassaan hieman liikkumaan ja kääntymään ympäri. Tällaiseen ns. vapaaporsitukseen siirtyminen tarkoittaisi investointeja sikalarakennuksiin, sillä valtaosa emakoistamme porsii porsitushäkeissä. Emakkojen pitempiaikaisesta liikkumisen rajoittamisesta tiineytyksen yhteydessä eli niin kutsutuista tiineytyshäkeistä sen sijaan oltaisiin lakiluonnoksen mukaan luopumassa 15 vuoden siirtymäajalla. Siirtyminen parsinavetoista pihattonavetoihin, joissa lehmiä ei kytketä paikoilleen, vaatisi niin ikään investointeja. Siirtymä on kuitenkin jo käynnissä: lypsylehmistämme jo yli puolet elää pihattonavetoissa, ja uusia yhteiskunnan tuella tehtyjä parsinavetoita on rakennettu viime

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

vuosina enää muutamia. Parsinavetoiden uskotaan häviävän sitä mukaa kuin rakennukset tulevat taloudellisen käyttöikänsä päähän. Siirtymäsäädöksiä ei kuitenkaan tässä yhteydessä lakiin esitetä. Muiden kuin maidontuotantoa varten pidettävien nautojen osalta mahdollisuus jatkuvaan paikalleen kytkemiseen loppuisi uuden lain myötä viiden vuoden siirtymäajalla.

Tuotannollisista ja taloudellisista syistä huolimatta emakkojen, ensikkojen, lypsylehmien ja maidontuotantoa varten pidettävien hiehojen olennaisten käyttäytymistarpeiden rajoittaminen on vastoin lakiluonnoksen tarkoitusta eikä edistä eläinten hyvinvointia. Pitkäaikaisesta emakkojen, ensikkojen, lypsylehmien sekä maidontuotantoa varten pidettävien hiehojen olennaisten käyttäytymistarpeiden rajoittamisesta tulee päästä eroon lainsäädäntöön asetetuista siirtymäajoin. Riittävän pitkät siirtymäajat mahdollistavat jo tehtyjen sikala- ja parsinavettainvestointien käyttämisen osittain tai kokonaan loppuun ja siirtävät vapaaporsituksesta ja pihattonavettainvestoinneista aiheutuvia lisäkustannuksia myöhemmäksi maksettaviksi. Esimerkiksi porsitushäkeistä luopumisen aiheuttamat kustannukset olisi pystyttävä kohdentamaan paremmin koko tuotantoketjun, ei pelkästään tuottajan maksettavaksi. Käytännössä eläinten hyvinvointia lisäävät investoinnit ja investoinneista johtuva työkustannusten lisääntyminen edellyttävät siirtymäaikaisten lisäksi myös yhteiskunnan tukea.

22 § Ruokinta ja juotto

Puhtaan juomaveden saanti ja sopiva määrä oikeanlaista ravintoa ovat hyvinvoinnin edellytyksiä, ja puutteet niissä näkyvät hyvinvoinnin heikkenemisenä ja esimerkiksi tuotantoeläimillä tuotoksen laskuna. Eläintenpitäjät tietävät, että hyvinvoiva ja tuottava eläin tarvitsee vettä vapaasti juotavaksi. Sopiva vedensaanti toteutuu parhaiten, kun eläimellä on vettä jatkuvasti tarjolla. Lausunnoilla olevan lakiluonnoksen mukaan jatkuvaa vedensaantia nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa ei edellytettäisi, vaikka tällaista kirjausta lakiin suunniteltiin sen valmistelun aikana.

Eläinten hyvinvoinnin edellytysten arvioinnissa on perinteisesti käytetty apuna ns. viiden vapauden listaa, jonka ensimmäisen kohdan mukaan eläimellä on oltava vapaus pitkittyneestä janosta ja nälästä. Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta taas on määritellyt yhdeksi hyvinvoinnin peruspilariksi eläimen oikeuden hyvään terveyteen ja toimintakykyyn, jonka edellytyksinä ovat muun muassa hyvälaatuinen, puhdas juomavesi ja lajinmukainen, yksilölle sopiva ruokinta ja ravinto.

Jatkuvassa vedensaannissa on kyse siitä, että ihmisen hoidossa olevalla eläimellä on sananmukaisesti vettä saatavilla koko ajan. Veden olisi mieluiten oltava sulaa, ei jään tai lumen muodossa, ja siksi vettä ja/tai juomakuppeja olisi tarpeen mukaan lämmitettävä. Lakiluonnoksen perusteluissa mainitaankin, että ihmisen hoidossa olevien eläinten nesteentarve tulisi ensisijaisesti täyttää tarjoamalla eläimille riittävästi sulaa vettä.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

Tutkimusten perusteella tiedetään, että ruokinta vaikuttaa eläimen vedentarpeeseen: esimerkiksi teollisella rehulla ruokittujen porojen vedentarve on monikymmenkertainen verrattuna pelkkää jäkälää syöviin poroihin. Eläimet haluavat juoda samalla kun ne syövät: esimerkiksi ponien on todettu juovan vettä eniten juuri ennen syömistä ja heti sen jälkeen. Laumaeläimet kuten lampaat haluavat juoda yhdessä muiden kanssa. Jos vettä on vapaasti saatavilla, monet eläimet juovat useaan otteeseen päivän mittaan. Vedentarve kasvaa muun muassa ympäristön lämpötilan noustessa, kovan fyysisen rasituksen aikana sekä imetyksen yhteydessä. Pakkasella lumen tai jään syöminen lisää eläimen energiantarvetta, joten esimerkiksi rekikoirille suositellaan silloin tarjottavaksi lämmintä vettä.

Eläinten hyvinvointia valvova viranomainen on vallitsevan lainsäädännön vaatimuksia tarkastaessaan eläimen vedensaannin suhteen eläintenpitäjän oman ilmoituksen varassa. Eläimen riittävää vedensaantia ei ole helppo arvioida eläimestä päällepäin.

Vedensaanti on kriittinen tekijä eläimen hyvinvoinnin, terveyden ja tuotoksen kannalta. Tutkimustiedon ja käytännön puoltaessa vapaata vedensaantia sen kirjaaminen lakiin vaatimukseksi nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa olisi perusteltua.

Voimassaoleva eläinsuojelulaki edellyttää eläinten riittävän ravinnonsaannin varmistamista, mutta liian vähäisen ruokinnan sijasta ongelmana on usein liiallinen ruokinta. Lemmikkieläinten ylipaino on mittava hyvinvointiongelma, johon liittyy eläimillä samantyyppisiä elintasosairauksia kuin ihmisilläkin. Siten uuteen lakiluonnokseen muotoiltu vaatimus sopivasta ravinnonsaannista on tervetullut parannus.

26 § Eläinjalostus

Eläinjalostusta koskeva säännös on tavoitteeltaan hyvä ja johtaa toivottavasti myös käytännössä jalostettavien eläinten parempaan hyvinvointiin. Äärimmäisten ulkonäköpiirteiden liiallinen korostaminen jalostuksessa on aiheuttanut lemmikkieläimille vakavia hyvinvointi- ja terveyshaittoja. Eläimen kunnioittamisessa on keskeistä, että sen hyvinvointi ja terveys asetetaan etusijalle ulkomuotoon, suorituskykyyn, rakenteeseen ja muihin rotutyyppillisiin, ihmisen asettamiin odotuksiin, nähden. Jos uutta lakia tullaan soveltamaan kirjauksia ja lain henkeä noudattaen, jalostuksen aiheuttamista hyvinvointiongelmista on mahdollista ennen pitkää päästä eroon, tai ainakin niitä voidaan merkittävästi vähentää.

On hyvä, että uudessa laissa nisäkkään omistaja tai pitäjä veloitettaisiin estämään eläimen hallitsematon lisääntyminen. Toivottavasti säännöksellä saadaan vähennettyä esimerkiksi puolivillien, vapaasti lisääntyvien kissapopulaatioiden syntyä sekä koirilla ja kissoilla tehtävää pentutehtailua. Velvoite tunnistusmerkitä ja rekisteröidä lemmikkieläin toisi helpotusta edellä mainittuihin ongelmiin.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

Lain perusteluihin tulee eläinjalostuksen osalta lisätä, että mikäli eläinten vanhempaispolvella on hyvinvointia heikentäviä perinnöllisiä vikoja, myös vanhempien kanssa samankaltaisten jälkeläisten tuottaminen on kiellettyä.

Toivomme lakiin myös eläinten pakottamalla astuttamisen kieltoa. Pakottamalla astuttamista olisi esimerkiksi se, että naaraseläin ei suostu astuttavaksi ilman, että sitä pidetään väkisin paikallaan (pois lukien oria astumistilanteessa suojelevat liinat ja tamman huulipuristin). Keinollista lisääntymistä ei saisi käyttää silloin, kun naaras- ja/tai uroseläin ovat haluttomia lisääntymään luonnollisella tavalla.

27 § Löytöeläimet

Maakuntauudistuksen myötä talteen otettujen eläinten hoito siirtyisi kunnilta maakuntien vastuulle. Irrallaan tavattujen kissojen ja koirien ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestäminen on tärkeää paitsi kyseessä olevien eläinten ja eläinten omistajien, myös löytöeläimen löytäneen ihmisen hyvinvoinnille. Maakunnan velvoite järjestää myös löytöeläimen kuljetus kiinniottopaikasta hoitopaikkaan on hyvä uudistus. Maakuntien tulee varata resurssit eläimen kiinniottoon ja kuljettamiseen tilapäiseen hoitopaikkaan, kuten eläimen hyvinvoinnin kannalta asialliset kuljetusvälineet sekä eläinten hyvän käsittelyn hallitsevat henkilöt.

Vuosittainen maakunnille asetettava tilastointivelvollisuus alueen löytöeläimistä on erinomainen uudistus. Löytöeläinten määrä ja lajit tulevat valtakunnallisesti tietoon, ja löytöeläinten talteenottoa ja hoitoa voidaan tulevaisuudessa suunnitella paremmin eläinten hyvinvointia edistäväksi. Samoin erinomaista on talteenottopaikan pitäjän velvollisuus tarkistaa, onko eläimellä tunnistusmerkintä, kuin myös velvoite tiedottaa laajasti talteen otetusta eläimestä internetsivuilla ja esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, mikäli eläimen omistajaa ei muuten (tunnistusmerkinnän perusteella) ole tavoitettu. Lisäksi voitaisiin säätää, että talteenottopaikasta vastaavalla henkilöllä tulisi olla asianmukainen koulutus, esimerkiksi eläinlääkärin pätevyys. Mikäli tilapäisesti talteen otettua eläintä ei haeta talteenottopaikasta määräaikaan mennessä, tulee eläimen kohtalosta päättää ensisijaisesti eläimen hyvinvointi huomioiden (eläimen myynti/luovutus eteenpäin tai eläimen lopetus).

Lakiluonnokseen ei sisälly koirien ja kissojen tunnistusmerkintä- ja rekisteröintivelvoitetta. Velvoite tehostaisi löytöeläinten, erityisesti kissojen, palautumista omistajilleen, joten on toivottavaa, että tästä säädetään pian muualla (eläinten merkintä- ja rekisteröintisäädöksissä).

28 § Luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottaminen

Suomen ulkopuolella syntyneiden luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten ottaminen elätettäväksi tulee myös kieltää lainsäädännössä.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

7 §, 29 § ja 60 §: Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito

On hyvä, että kansalainen voi viedä avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen maakunnan eläinlääkärille, jolla on osaamista loukkaantuneen eläimen hyvinvoinnin tilan arvioimiseksi. 7 §:n kolmannelta momentista voi tulla sellainen mielikuva, että maakunnan eläinlääkärille viety loukkaantunut luonnonvarainen eläin lopetetaan automaattisesti. Pykälään voisi kuitenkin lisätä, että eläinlääkärin arvion perusteella eläin voidaan kuitenkin toimittaa myös 60 §:ssä tarkoitettuun hoitopaikkaan.

30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

On hyvä, että eläimiä pitävältä ja hoitavalta henkilöltä vaaditaan eläimen hyvinvoinnin kannalta riittävä osaaminen eläimen hoitamiseksi. Pätevyysvaatimukset kuuluvat nykyisiin eurooppalaisiin eläinten hyvinvointisäädöksiin. Tutkittu tieto eläinten tarpeista ja hyvinvoinnin edellytyksistä lisääntyy, joten maininta säädöksissä osaamisen päivittämisestä on myös paikallaan.

Eläinten pitopaikka

38–39 § ja 118 §: Pysyvän pitopaikan vaatimukset

Kommentit kohdasta 21 § Hoidon yleiset vaatimukset koskevat myös pykälää 38–39.

Lakiin eläinten hyvinvoinnista olisi selkeää kirjata elinkeinon tekemät investoinnit huomioivat säännökset siirtymäajoista, joiden kuluessa myös maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen parsinavetoista sekä emakoiden ja ensikoiden porsimishäkeistä luovuttaisiin. Siirtymäsäännös nopeuttaisi elinkeinon ennustamaa siirtymää parsinavetoista pihattonavetoihin ja varmistaisi, että uusien parsinavetoiden rakentamista ei enää tuettaisi julkisin varoin. Porsimishäkeistä luopumisen siirtymäsäädös antaisi viestin siitä, että emakoiden ja ensikoiden olennaisten käyttäytymistarpeiden (pesänrakennustarve ja siihen liittyvä liikkumisen tarve) toteuttamisen mahdollisuuksiin on tulossa eläinten hyvinvointia edistävä muutos. Tutkimusresursseja olisi suunnattava porsitushäkeille vaihtoehtoisten menetelmien ja tuotantotapojen tutkimiseen.

Siirtymäsäännös emakoiden ja ensikoiden tiineyttyshäkkien pitkäaikaisesta käytöstä luopumiseksi on näiden eläinten hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvä asia ja nykyisen eurooppalaisen sikojen pidon käytännön mukaista. Siirtymäaika, 15 vuotta, on kuitenkin melko pitkä. Lisäksi emakoiden ryhmittely olisi parasta tehdä porsaista vieroituksen yhteydessä, joten tiineyttyshäkkien käytön salliminen neljän päivän ajaksi on tarpeetonta.

Siirtymäsäännös muiden nautojen kuin lypsylehmien ja maidontuotantoa varten pidettävien hiehojen jatkuvan kytkettynä pitämisen kieltämiseksi viiden vuoden siirtymäajalla on näiden eläinten hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvä asia.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

Hevosten jatkuvasti kytkettynä pitämisen kieltäminen viiden vuoden siirtymäajalla on eläinten hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvä asia.

Pykälässä 38 *Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset* viimeisessä momentissa tulee voida antaa tarkempia säännöksiä myös pysyvän pitopaikan materiaaleille, esimerkiksi lepopaikan lattiamateriaalille (pehmusteet, kuivikkeet jne).

Eläinten luovutus

41 § Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavat tiedot

Pykälän perusteluihin tulee lisätä eläimen luovuttajan velvollisuus kertoa eläinlajin ja luovutettavan eläinyksilön käyttäytymistarpeista sekä eläimen mahdollisista käyttäytymishäiriöistä tai käyttäytymiseen liittyvistä ongelmista eläimen hoitoon ja eläimen ja ihmisen välisen suhteeseen liittyen.

Eläinkilpailut ja -näyttelyt

43–45 §: Kaikkiin eläinkilpailuihin ja -näyttelyihin sovellettavat säännökset

Pykälän perusteluissa tulee luolakoirakokeiden lisäksi mainita esimerkkinä myös paimennuskokeissa käytettävien kohde-eläinten, kuten lampaiden, hyvinvoinnin turvaaminen.

Pykälän perusteluissa tulee huomioida myös ammattimainen eläinten kouluttaminen ja kouluttamistapahtumat, joita järjestetään yhä enenevässä määrin.

Eläinkilpailusäädösten tulee koskea myös kalastuskilpailuja sekä sellaisia kilpailuja, joissa ihmiset kilpailevat eläinten hoidon osaamisesta: kengitys-, sorkanhoito-, trimmaus-, hampaiden hoito-, lypsy- jne. kilpailut. Näiden kilpailujen aiheuttamat riskit eläinten hyvinvoinnille tulee huomioida pykälässä.

Eläinten lopetus

63 § Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Tähän yleiseen lopetusta koskevaan pykälään tulee lisätä vaatimus siitä, että eläimen saa lopettaa vasta tainnuttamisen jälkeen.

Eläimen lopettaminen viihdetarkoituksessa on vastoin eläimen kunnioittamista ja siten lain hengen vastaista. Vaikka eläimen lopettaminen ihmisen viihdyttämiseksi lienee harvinaista, on hyvä, että tällainen toiminta kielletään laissa.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

64 § Eläinten teurastus

Voimassa olevan lain mukaan uskonnollisista syistä tapahtuvassa erityisessä teurastustavassa eläimen verenlasku voidaan aloittaa samanaikaisesti tainnuttamisen kanssa. Tällainen uskonnollisista syistä tehtävä teurastustapa on käytännössä lähes mahdoton, joten teurastamoissamme on myös uskonnollisista syistä teurastettaessa eläimet tainnutettu ennen verenlaskun aloittamista. On hyvä, että laissa nyt määrättäisiin yksiselitteisesti, että teuraseläin tulee aina tainnuttaa ennen verenlaskun aloittamista. Onnistunut tainnutus poistaa eläimen tuntemiskyvyn ennen kuoleman varmistavan verenlaskun aloittamista. Täten onnistunut tainnutus ennen viiltoa/pistoa poistaa viillon/piston aiheuttaman kivun ja vähentää teurastettavan eläimen kokemaa kipua ja tuskaa ennen kuolemaa.

Perustelumuiotiossa olisi hyvä korostaa onnistuneen tainnutuksen jälkeisen kuoleman varmistamisen välttämättömyyttä. Tainnutuksen jälkeinen kuoleman varmistaminen ehkäisee eläimen tajunnan palautumisen ja siten eläimen tarpeettoman kärsimyksen riskiä. Esimerkiksi vapaa-ajankalastajan saaliskalan välitön tainnutus ja heti sen jälkeinen verestäminen varmistaa, ettei kala tule uudestaan tajuihinsa ja joudu kärsimään.

Termit tainnutus, lopetus ja teurastus voivat olla kansalaisille jossain määrin epäselviä, joten nämä olisi hyvä lisätä alun määritelmiin (5 §).

Viranomaiset ja niiden tehtävät

70–74 § Maa- ja metsätalousministeriö, Elintarviketurvallisuusvirasto, maakunta, poliisi ja rajaeläinlääkäri

Maakuntaudistuksen myötä aluehallintovirastojen läänineläinlääkäreiden ja kuntien kunnaneläinlääkäreiden sekä terveydensuojeluvalvontaa hoitavien viranhaltijoiden tehtävät siirtyisivät maakuntien vastuulle. Suomessa on nyt eläinlääkäreitä, jotka ovat erikoistuneet vaativiin eläinsuojelun valvontatehtäviin. Eläinlääkärin koulutus on tällä hetkellä ainoa koulutus Suomessa, jossa voi pätevoityä eläimen hyvinvoinnin tilan arvioimiseen valvontatehtävien vaatimalla tasolla. Eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi maakuntien tulisi järjestää eläinsuojelun valvonnan resurssit vähintään nykyisen kaltaisena. Eläinsuojeluvalvontaviranomaisen pätevyysvaatimuksena koko maassa tulisi olla eläinlääkärin koulutus.

Valvonta ja tietojen julkisuus

77 § Tarkastus- ja näytteenotto-oikeus

Eläimen hyvinvoinnille aiheuttavia riskejä ennaltaehkäisee se, että jatkossa voitaisiin ilman epäilyä tarkastaa myös eläinkilpailuja sekä esityksiä ja näytöksiä, joissa eläin on mukana.

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

Edellä mainittu tarkastusoikeuden laajentaminen on hyvä asia. Samoin on hyvä, että valvontaviranomaiselle jatkossa annettaisiin oikeus, myös ilman epäilyä siitä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään säädösten ja määräysten vastaisesti, valvoa eläintenpitokiellon noudattamista.

78 § Teurastamojen kameravalvonta

Teurastamossa riskit eläimen hyvinvoinnin heikkenemiselle ovat suuret, eikä tarkastuseläinlääkäri ole jatkuvasti läsnä valvomassa kaikkien teurastettavien eläinten hyvinvoinnin tilaa, joten mahdollisuus Elintarviketurvallisuusviraston määräyksellä kameroin valvoa eläinten hyvinvointia teurastamossa on hyvä uudistus. Olisi hyvä, jos videotallenteita voisi käyttää teurastushenkilöstön koulutuksen lisäksi muidenkin asiantuntijoiden koulutukseen ja tutkimukseen. Elintarviketurvallisuusvirasto tarvitsee tehtävään riittävät resurssit.

81 § Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Valvontaviranomaisen oikeus käyttää valvontaa ja tarkastusta tehtäessä apuna asiantuntijaa tai avustajaa on hyvä uudistus lainsäädäntöön.

87 § Eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuus

Pykälä on hyvä uudistus, sillä eläimen hyvinvoinnin heikkenemisen riskiä vähentää, mikäli eri aloilla työskentelevät viranomaiset tai muut momentissa yksi mainitut toimijat voivat jatkossa salassapitovelvollisuuden estämättä tehdä yhteistyötä ilmoittaen eläinsuojeluviranomaisille avun tarpeessa olevasta eläimestä.

3. Muut kommentit

Ruokavirasto

Tulisiko luonnoksessa käyttää Elintarviketurvallisuusviraston sijaan sanaa Ruokavirasto?

Eläinasiavaltuutettu

Lakiuudistuksen yhteydessä lakia valmistelemissä työ- ja ohjausryhmissä keskusteltiin eläinsuojeluasiamiehen tai eläinasiavaltuutetun virasta. Eläinkuvamme on nopeasti muuttunut ja muuttuu edelleen tutkimustiedon karttuessa ja ihmisten asettaessa kyseenalaiseksi ruuaksi käytettävien ja muiden eläinten elämänlaadun. Kohtaamme uusia eläineettisiä kysymyksiä, kuten mitä ja miten hyönteiset tuntevat. Eläinasiavaltuutettu olisi tarpeellinen taho arvioimaan ihmisen toimintaa ja sen vaikutusta eläimiin kaikkien niiden eläinten osalta, jotka ovat tekemisissä ihmisten kanssa. Eläinasiavaltuutettu katsoisi asioita

Satu Raussi
+358 50 415 6570
satu.raussi@luke.fi

Tiina Kauppinen
+358 44 3001 295
tiina.kauppinen@luke.fi

eläimen näkökulmasta nostaen julkiseen keskusteluun eläinten hyvinvointiin negatiivisesti tai positiivisesti vaikuttavia asioita.

Eläinlajimääritelmät

Ketut olisi syytä eritellä käyttäen nisäkäsanimistöimikunnan ehdotuksia suomalaisiksi nimiksi: ”kettu (*Vulpes vulpes*) ja naali (*Vulpes lagopus*) sekä ketun ja naalin risteymät”. Kettulajien erottaminen toisistaan on tärkeää siksi, että alemmissa säädöksissä saattaa tulla tarve antaa osin erilaisia määräyksiä näille kahdelle lajille, joiden biologiassa on merkittäviä eroja.

Helsingissä 7.3.2018

Eläinten hyvinvointikeskus EHK
Satu Raussi ja Tiina Kauppinen

